

گستره ی زمانی و موردی تقیه با تکیه بر آراء صاحب جواهر

محمد علی بنایی خیر آبادی^۱، ابراهیم رستمی^۲

^۱ دانش آموخته دانشگاه علوم اسلامی رضوی و استاد حوزه علمیه

^۲ استادیار گروه معارف اسلامی دانشگاه علوم پزشکی شیراز (نویسنده مسئول)

چکیده

نوشتار حاضر در صدد بررسی گستره ی زمانی و موردی تقیه با تکیه بر دیدگاه صاحب جواهر است که آیا تقیه منحصر در زمان معصومین (علیهم السلام) است یا محدود به زمان و مکان خاصی نمی باشد؟ و اینکه محدوده تقیه به لحاظ مورد و مصداق تا چه اندازه است؟ آیا تقیه در مقابل هم مسلک هم مشروعیت دارد؟ از نتایج پژوهش حاضر با رویکرد توصیفی - تحلیلی این است که: علاوه بر دلالت اصل اولیه و حکم عقل بر عمومیت زمانی تقیه، از اطلاق آیات و روایات نیز عمومیت زمانی تقیه، قابل استنباط است. و ملاک تعمیم تقیه به غیر کافر(اعم از ادله عقلی و نقلی)، شامل هم مسلک هم می گردد البته تشخیص ضرورت و اضطرار بر عهده خود مکلف است و در مشروعیت تقیه در حالت اضطرار تردیدی وجود نداشته و همچنین تشخیص موضوع تقیه نیز بر عهده خود مکلف است.

واژه‌های کلیدی: تقیه، گستره ی زمانی، هم مسلک، صاحب جواهر